

1. Christina Kjær Frederiksen: Lægmandsresume

Følelsesmæssige vanskeligheder er et kernekaraktistika ved personlighedsforstyrrelse. Den teoretiske konstruktion affekt integration bidrager til en udførlig forståelsesramme for kvaliteten af emotionel dysfunktion. Tidligere er fænomenet blevet afdækket med affekt bevidsthedsinterviewet, som gennemsnitlig tager 4-5 timer at udføre og administrere (herudover skal også påregnes tid til oplæring og løbende supervision). Således har det indtil videre været kompliceret og tidskrævende at danne sig et struktureret overblik over disse abstrakte og mere underliggende aspekter.

Ole Andre Solbakken, en norsk pioner inden for affektbevidsthedsforskning har i 2017 udviklet et selvrapporteringsinstrument til at afdække affektbevidsthed. Instrumentet har vist lovende psykometriske resultater – men indtil videre er det udelukkende afprøvet i en ikke-klinisk population. Formålet med ph.d. studiet ”affekt bevidsthed og personlighedsforstyrrelse” er todelt:

Først skal ovennævnte instrument afprøves i psykiatrien i Region Nordjylland hos en population som lider af personlighedsforstyrrelse. Herudover vil spørgeskemaet blive holdt op imod interviewet, hvilket ikke er gjort tidligere.

Efterfølgende vil instrumentet blive anvendt til at undersøge Ængstelig Evasive for at få overblik over de indbyrdes sammenhænge mellem emotionel dysfunktion og symptomer på lidelsen.

Studiet skal bidrage i udviklingen af et let tilgængeligt instrument, som kan øge forståelsen for mere underliggende aspekter ved personlighedsforstyrrelse. Instrument vil således være værdifuld i planlægningen og monitoreringen af psykoterapeutiske initiativer. Samtidig vil studie bidrage til en brede forståelse for den psykopatologiske dynamik i ængstelig evasive personlighedsstruktur – en viden, som kan bidrage til bedre behandling.

2. Hinuga Sandahl: Lægmandsresume

Behandling af søvnforstyrrelser hos traumatiserede flygtninge – et randomiseret kontrolleret studie

Kompetencecenter for Transkulturel Psykiatri (CTP) har siden 2008 behandlet flygtninge for posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD) – psykisk lidelse opstået som konsekvens af traumatiske oplevelser.

Søvnforstyrrelser er et kernesymptom hos mennesker med PTSD. Ud af 752 flygtninge behandlet for traumer ved CTP, rapporterer 99 % at have søvnforstyrrelser og tilbagevendende mareridt.

Der er mangel på viden om netop behandling af søvnforstyrrelser hos traumatiserede flygtninge. Ingen større studier har undersøgt effekten af henholdsvis medicinsk eller psykoterapeutisk behandling af søvnforstyrrelse hos traumatiserede flygtninge.

Dette studie har i perioden 2016-2018 inkluderet 241 flygtninge med PTSD samt søvnforstyrrelser. Deltagerne blev randomiseret til 4 forskellige grupper med fokus på behandling af søvnforstyrrelser.

Forskningsprojektet indgår som en integreret del af den daglige behandlingspraksis ved CTP, og forskningsresultaterne vil umiddelbart omsættes i forbedrede behandlingsmetoder ved CTP.

Projektet vil, også internationalt, være det første større studie med fokus på behandling af søvnforstyrrelser hos traumatiserede flygtninge og vil således bidrage med ny og potentiel afgørende viden om søvnforstyrrelser og behandling af disse hos traumatiserede flygtninge.

3. Karen Kallesøe: Lægmandsresume

Et stigende antal danske unge har daglige fysiske symptomer som ikke kan tilskrives en veldefineret sygdom, dvs. funktionelle symptomer. Disse symptomer er ofte forbigående, men 5-10 % udvikler kroniske symptomer og nedsat funktionsniveau med risiko for social isolation, længerevarende skolefravær, nedsat livskvalitet samt et stort forbrug af sundhedsydelse. Denne gruppe af patienter risikerer at få diagnoser som irriteret tyktarm, fibromyalgi, kronisk træthedssyndrom eller andre såkaldte funktionelle somatiske syndromer (FSS), med risiko for vedvarende fysiske symptomer i deres voksenliv.

FSS er formentlig resultatet af et samspil mellem biologiske, psykologiske og miljømæssige faktorer. Psykologisk behandling, primært med fokus på kognitiv adfærdsterapi, har vist sig effektiv i behandlingen af FSS ved børn og unge, men på trods af et stort behov for behandling findes der på nuværende tidspunkt kun sparsom specialiseret behandling i Danmark til denne aldersgruppe. I et svensk studie, har en videreudvikling af traditionel kognitiv adfærdsterapi (Acceptance and commitment therapy (ACT)) har vist sig effektiv for børn med kroniske smerter.

I aktuelle studie har vi ønsket at undersøge effekten af ACT-baseret gruppe terapi for unge med en række svære FSS ift. selvrapporeret fysisk og psykisk helbred, funktionsniveau og objektive mål for fysiologisk stress respons. Studiet er aktuelt i sin afsluttende fase. 91 unge i alderen 15-19 år med svær FSS af minimum 12 måneders varighed har deltaget. Forskningsresultaterne er endnu ikke opgjort ift. behandlingseffekten, men vi håber med studiet at kunne bidrage til udviklingen af effektiv, evidensbaseret behandling af unge med FSS med det formål at øge deres funktionsniveau og livskvalitet.

4. Charlotte Duholm: Lægmandsresume

Helbredsangst (HA) karakteriseres ved en overdreven frygt for at have en alvorlig sygdom, hvor almindelige kropslige sensationer mistolkes som tegn herpå. HA formodes at være en overset lidelse hos børn og unge, da der ikke er aldersspecifikke kriterier til at stille diagnosen. I stedet diagnosticeres HA sandsynligvis som OCD hos denne aldersgruppe grundet overlappende kliniske karakteristika. Dette vil så vidt vi ved være det største kliniske studie, der undersøger den potentielle kliniske rolle af HA i børn diagnosticeret med OCD. Vi vil undersøge forskelle i demografiske og kliniske variable mellem pædiatrisk OCD med og uden HA-symptomer. Endvidere vil vi undersøge om tilstedeværelsen af HA-symptomer påvirker behandlingsudfaldet, men også hvordan behandlingen påvirker HA-symptomer.

Studiet baseres på allerede indsamlede data fra Nordic Long-term OCD Treatment Study (Nord LOTS) med 269 børn og unge i alderen 7-17 år med OCD. OCD-symptomer og -sværhedsgrad blev vurderet med The Children's Yale-Brown Obsessive-Compulsive Scale (CY-BOCS). CY-BOCS indeholder et spørgsmål om HA-lignende tvangstanker og et om HA-lignende tvangshandlinger, som blev brugt til vurdering af HA-symptomer.

Resultaterne forventes at kunne belyse om børn med HA-symptomer udgør en særlig subgruppe i pædiatrisk OCD, som kræver en anden udredning og behandling – og dermed potentielt afklare om disse børn bedre kan betragtes som havende HA end OCD. Sådanne resultater vil kunne bidrage til forbedring af fremtidige udrednings- og behandlingsforløb for børn og unge med OCD.